

ОБЗОР НА СЪСТОЯНИЕТО НА

Таксацията на дивеча през пролетта на 2016 г. се провежда съгласно указанията на Изпълнителната

агенция по горите, дадени с писмо № ИАГ- 2866/22.01.2016 година. В определения срок бяха проведени

съвместни регионални съвещания относно организацията, сроковете и методите за таксирание на диве-

ПРОЛЕТНО ТАКСИРАНЕ НА ДИВЕЧА

РДГ	ВИД ДИВЕЧ												
	ЕДЪР ДИВЕЧ											ДРЕБЕН	
	Благороден елен	Елен лопатар	Сърна	Дива свиня	Дива коза	Глухар	Муфлон	Мечка	Алп. козиорог	Тибетски як	Зубър	Заек	Фазан
Берковица	198	26	1380	800								415	293
Бургас	2023	598	3186	4942			323					1192	3
Благоевград	154	65	2584	2127		309	131	85				2275	6
Варна	1272	505	1163	3084			287					1476	2344
Велико Търново	1533	250	2005	1885			125	121				395	560
Кърджали	382	250	1565	1301			400	10				1253	1173
Кюстендил	190	71	718	627	45		77	15				151	
Ловеч	904	133	912	1325				85				248	128
Пазарджик	415	83	1699	1554	285	806	224	73				673	
Пловдив	1301	941	2182	1979	698	195	459	96				1275	1022
Русе	2342	273	1890	1757			15				29	2040	766
Сливен	518	72	1150	1300			122					240	77
Смолян	309	119	1008	1005	331	499	255	47				810	
София	2085	1793	2172	2377			709	15		23		328	194
Стара Загора	656		1277	1175			8	60				750	395
Шумен	3159	241	1431	2483			141					584	136
ДДСР по РДГ :	17 441	5420	26 322	29 721	1359	1809	3276	607	0	23	29	14 105	7097
НП "Рила"													
НП „Пирин“													
НП „Централен Балкан“													
УОГС - Петрохан	49	30	307	71								160	
УОГС „Юндола“		48	64	37		6	54					46	
Кричим													
МНО													
Предост. на др. вев-ва:	49	78	371	108	0	6	54	0	0	0	0	206	0
Берковица	155		5773	5005								27 351	26 414
Бургас	584	111	3857	4867								17 352	2424
Благоевград		3	2955	3217		4		22				20 097	400
Варна	470	136	3304	3208			166					23 852	10 963
Велико Търново	1241		7006	5764			102	20				16 983	19 724
Кърджали	281	925	8794	5323			11	1				23 209	8953
Кюстендил	21		3696	3159				1				6802	320
Ловеч	743		8707	3994				23				32 851	27 236
Пазарджик	38	6	2389	2208		31		15				14 417	941
Пловдив	192		3884	2367	14	62		48				34 952	9955
Русе	1097		3425	1810								38 448	14 192
Сливен	733	44	4601	2741			12					25 793	7354
Смолян	496	4	5819	2317	572	1028	59	150				10 659	
София	158	39	8781	7245				42				13 451	2039
Стара Загора	284	3	3407	3075			46	14				16 713	10 116
Шумен	1861		2990	2484								15 720	3325
Еледжик	36	190	142	260			17					30	5
Студен кладенец	30	1200	100	75			10					100	
ПАСР по РДГ :	8420	2661	79 630	59 119	586	1125	423	336	0	0	0	338 780	144 361
ОБЩО ДДСР 2016 г.	17 490	5498	26 693	29 829	1359	1815	3330	607	0	23	29	14 311	7097
ДДСР 2015 г.	16 369	4978	25 793	29 906	1304	1830	3132	621		22		14 694	7649
% спрямо 2015 г.	6.4	9.5	3.4	-0.3	4	-0.8	5.9	-2.3		4.3	100	-2.7	-7.8
ОБЩО ПАСР 2016 г.	8420	2661	79 630	59 119	586	1125	423	336	0	0	0	338 780	144 361
ПАСР 2015 г.	8066	2360	76 312	60 224	534	1170	408	335					
% спрямо 2015 г.	4.2	11.3	4.2	-1.9	8.9	-4	3.5	0.3				100	100
ВСИЧКО 2016 г.	25 910	8159	106 323	88 948	1945	2940	3753	943	0	23	29	353 091	151 458
Всичко 2015 г.	24 435	7338	102 105	90 130	1838	3000	3553	973		22	32	362 480	147 277
% спрямо 2015 г.	5.7	10.1	4	-1.3	5.5	-2	5.3	-3.2		4.3	-10.3	-2.7	2.8

ДИВЕЧОВИТЕ ЗАПАСИ В БЪЛГАРИЯ

ча с представители на ловните сдружения и представители на юридическите лица, с които има сключени

В БЪЛГАРИЯ - 2016 г.

ДИВЕЧ		ХИЩНИЦИ				
Яребица	Кеклик	Вълк	Чакал	Лисица	Скитащи кучета	
229	133	64	77	233	54	
30		84	1171	559	60	
941	586	121		504	104	
528		3	772	319	92	
5		26	134	177	40	
204	93	66	333	318	97	
180	40	30	39	145	23	
40		23	144	174		
45	5	70	4	457	93	
1081	94	68	69	367	32	
227		1	796	291	112	
73	57	47	222	155	70	
54	51	57		349	42	
211		78	129	354	61	
270	65	49	209	208	76	
9		18	445	284	119	
4127	1124	805	4544	4894	1075	
		12		60	17	
		2		11		
0	0	14	0	71	17	
32 908	420	155	2736	2528	2376	
15 473	508	138	4093	2097	946	
13 449	7578	140	120	1505	777	
17 596		2	3859	2659	2635	
5589	51	43	2897	2543	2269	
19 953	2014	275	4048	3878	2264	
12 160	1566	110	642	1280	929	
13 130	300	27	4418	2942	2283	
23 266	304	21	689	1183	860	
73 846	1021	101	2159	2284	1724	
9512		21	2217	1983	1931	
28 702	942	147	4625	2520	911	
1700	1087	165		2508	884	
19 035	1109	218	1953	2974	2085	
28 522	590	31	4989	2231	1251	
9182		9	3278	2156	2204	
48			7	10	1	
	200	30	20	80	15	
324 071	17 690	1633	42 750	37 361	26 345	
4127	1124	819	4544	4965	1092	
4102	1262	836	4579	5386	1213	
0.6	-12.3	-2.1	-0.8	-8.5	-11.1	
324 071	17 690	1633	42 750	37 361	26 345	
319 642	18 657	1739	43 173	39 242	27 652	
1.4	-5.5	-6.5	-1	-5	-5	
328 198	18 814	2452	47 294	42 326	27 437	
323 744	19 919	2575	47 752	44 628	28 865	
1.4	-5.9	-5	-1	-5.4	-5.2	

чени договори за стопанисване на дивеча.

Беше направена необходимата подготовка за правилното провеждане на таксацията на дивеча както в държавните ловностопански райони и дивечовъдните участъци, така и в ловностопанските райони, в които дивечът се стопанисва от ловните гружини. Таксирането на дивеча в дивечовъдните участъци, за които има сключени договори, се провеждаше от юридическите лица.

На проведените регионални съвещания бяха разисквани начините за най-точно установяване на реални дивечови запаси. Направени бяха анализи на таксациите, плановете за ползване и реализирания отстрел през 2015 година.

При обработването на резултатите се приемат данните за площите, отразени в интернет базираната информационна система на ИАГ, а при допустимите запаси са нанесени корекции на тези ловностопански райони, където са приети нови ловностопански плановете.

От представените обзори за състоянието на дивечовите запаси по регионални дирекции е видно, че таксирането на дивеча е преминало при добре създадена организация и контрол.

При преброяването на едрия дивеч е използван методът на пълното преброяване, като най-голямата тежест дават целогодишните наблюдения. Най-точни са резултатите, погадени от държавните ловни стопанства, където има постоянно присъствие на терена и наблюдения на местата за подхранване на дивеча, водопища, калчища и дивечови просеки, както и сватбовицата на благородния елен и елена лопатар, в които се следи побегенето на дивеча и миграционните процеси целогодишно.

В ловностопанските райони, стопанисвани от ловните гружини, наблюденията се извършват предимно през ловния сезон.

Във всички ловностопански райони беше спазено изискването за едновременно провеждане на таксация в съседни ловностопански райони. В ловностопанските райони, стопанисвани от ловните гружини, таксацията се извършваше в присъствието и под контрола на служители от ДГС, ДАС и РДГ.

Данни от проведените таксации в трите национални парка, както и от Стопанство „Кричим“ не бяха

представени, поради което не са посочени.

Резултатите от таксацията бяха представени в срок, като данните са отразени в съответните форми в интернет базираната информационна система на ИАГ.

Анализът на резултатите налага извода, че при едрия дивеч във всички ловностопански райони като цяло се формират дивечови популации, които постепенно нарастват.

Получените резултати от таксацията се характеризират със следната картина при отделните видове дивеч.

БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН

Общата численост на благородния елен възлиза на 25 910 бр., от които в държавните ловностопански райони (ДАСР) - 17 490, и в ловностопанските райони на гружините - 8420. В сравнение с миналата година е налице увеличаване от 1475 бр., или с 5.7 %, основно в дивечовъдните участъци (ДУ), отгадени за стопанисване на дивеча от юридически лица по реда на чл. 36, ал. 1 от ЗЛОД. В тези райони като цяло се изпълняват добре инвестиционните програми към договорите за стопанисване на дивеча, в т.ч. регулирането на хищниците и по-ефективна охрана.

По-голям ръст на запасите има в РДГ - София и Шумен, където тенденцията от преходните години за увеличаване на запаса се запазва. Нарастването на запаса се дължи основно на редовното подхранване, ограничаване в голяма степен на браконьерството и отстрела на хищници.

Половото съотношение на този вид дивеч в държавните ловностопански райони е 1:1.1 в полза на женските екземпляри.

Запасът е под допустимия за страната, с изключение на запасите в районите на РДГ - Шумен.

ЕЛЕН ЛОПАТАР

Запасът от елен лопатар е 8159 бр., от които 5498 в държавните ловностопански райони и 2661 в ловностопанските райони на ловните гружини. В сравнение с миналата година има увеличаване на запаса общо с 821 бр., или 10.1 на сто.

От Стопанство „Кричим“, където също има елени лопатари, не са погадени данни за числеността на вида. Извършените контролни таксации в някои държавни ловностопански райони потвърждават наличната

численост на запаса. Този вид дивеч основно се стопанисва в оградени площи, което прави управлението на запаса чувствително по-лесно и предвидимо, насочено към извеждане на необходимата селекция за регулиране на възрастовата и половата структура с цел повишаване на качеството на трофеите.

Половото съотношение на този вид дивеч в държавните ловностопански райони е 1:1.2 в полза на женските екземпляри.

Запасът е под допустимия за страната.

СЪРНА

Запасът от сърна е 106 323 бр., от които 26 693 в държавните ловностопански райони и 79 630 в ловностопанските райони на ловните гружини. В сравнение с миналата година увеличаването е с 4218 бр., или 4.0 на сто.

При анализ на данните се констатира, че видът поддържа бавния, но постоянен темп на завишаване на запаса. Една от причините е загубата на голяма част от естествения прираст. Може да се говори вече за общо стабилизиране на запасите на сърната в страната. Намалването на запаса в някои от предоставените ловностопански райони, където няма предвидено ползване, се дължи на браконьерството от редовните ловци по време на провеждащите се излети за лов на дива свиня.

Половото съотношение на този вид дивеч във всички ловностопански райони е 1:1.

Като цяло за страната запасът от сърна е значително под допустимия.

ДИВА СВИНЯ

Дивата свиня наброява 88 948. Намалването на запаса спрямо миналата година е с 1182 бр., или с 1.3 на сто. Това се дължи най-вече на загържалата се дълго време висока снежна покривка през март 2015 г. в планинските райони. Запасът на дивата свиня като цяло за страната е в рамките на допустимия. По-нататъшното му увеличаване в повечето ловностопански райони неминуемо ще доведе до редица проблеми, свързани най-вече с щетите, които нанася на селското стопанство, и вероятността от поява на эпизоотии в отделни райони с висока плътност. Не се работи достатъчно за оптимизиране на структурата на запаса и повишаване на трофейните заложи на популацията. Практически почти липсва селекционен отстрел.

ДИВА КОЗА

Запасът от дива коза е 1945 броя. Увеличаването спрямо миналата година е със 107 бр., или 5.5 на сто. Общо за страната числеността на дивата коза не е реална поради липсата на таксационни данни от трите национални парка за 2016 година. Популацията на дива коза на територията на РДГ - Смолян, е стабилна (запас над допустимия) и е налице естествено разселване на вида в ловностопанските райони, стопанисвани от ловните дружини.

МУФЛОН

Броят на муфлоните е 3753, с 200 (5.3 %) повече в сравнение с 2015 година. Увеличаването се дължи най-вече на успешните действия срещу болестта „син език“, която нанесе съществени загуби през 2014 г. на територията на РДГ - Благоевград, Велико Търново и Кърджали.

ГЛУХАР

Общият брой на глухарите е 2940. В сравнение с миналата година общо за страната се наблюдава намаляване от 60 бр. (2.0 %). Налице е намаляване на запаса в държавните ловностопански райони на РДГ - Смолян. Като основна причина се смята загубата на местообитания, най-вече на гори, които бяха възстановени като частни, намаляването на основната хранителна база на вида - черна и червена боровинка, както и загубите от браконьерството.

ЗУБЪР

Зубрите наброяват 29. В сравнение с 2015 г. числеността им е намалала с 3 бр. (10.3 %), което се дължи на отстрела по линията на ОЛТ. Стопанисват се единствено в района на ДАС „Воген - Ири Хисар“.

ТИБЕТСКИ ЯК

Броят на яковите е 23. В сравнение с 2015 г. числеността им се е увеличила с 1 бр. (4.3 %). Стопанисват се единствено в района на ДАС „Витиня“.

АЛПИЙСКИ КОЗИРОГ

По данни от таксацията наличие на алпийски козирог няма. Липсва информация за числеността му и в районите на националните паркове.

ДРЕБЕН ДИВЕЧ

Заек - 353 091 бр., намаляване с 9389 бр. (2.7 %) спрямо 2015 г.;
Фазан - 151 458 бр., увеличаване с 4181 бр. (2.8 %);
Яребица - 328 198 бр., увеличаване с 4454 бр. (1.4 %);

Кеклик - 18 814 бр., намаляване с 1105 бр. (5.9 %).

Причините за намаляването на числеността на заека са както щетите от хищниците, загубите от различни болести, така и постепенно изчезване на естествените местообитания, най-вече в Северна България. Към тях трябва да добавим и браконьерството, което при заека е засъдено в най-висока степен.

Застрашен от изчезване е кекликът, защото ежегодно се разселват много малки количества, а естествените местообитания за вида намаляват.

Реалната численост на гребния дивеч във всички ловностопански райони ще бъде установена след провеждане на контролните есенни таксации.

ХИЩНИЦИ

Към април 2016 г. в страната обитават 2452 вълка, със 123 бр. (5 %) по-малко от миналата година.

Чакалът в сравнение с миналата година е намалал с 458 бр., или (1 %) и броят му е 47 294.

Запасът от лисица е 42 326 броя. Намалването спрямо 2015 г. е с 2302 бр. (5.4 %).

По данни от таксацията във всички ловностопански райони обитават 27 437 скитащи кучета. В сравнение с миналата 2015 г. числеността им е намалала с 1428 бр. (5.2 %). При тази численост на хищниците се налага изводът, че без целенасочено регулиране на популациите им възпроизводството на останалия дивеч ще бъде компрометирано.

През изминалата година като цяло здравословният статус на дивеча беше добър.

И през 2016 г. работата по достигане на допустимите запаси и селекция в популациите при едрия дивеч трябва да продължи като основна предпоставка за добиване на качествени трофеи.

Необходимо е упражняване на адекватен и ефективен контрол от страна на стопанисващите дивеча (ДГС, ДАС и юридически лица), със съдействие на МВР по места срещу браконьерството, извършване на проверки по време на ловните излети, както и ефективна борба за намаляване на числеността на хищниците. Стриктно да се следи за спазването на ЗЛОД и действащата нормативна база.

Инж. Румен ЯНКУЛОВ
директор на дирекция „Ловно стопанство“
инж. Юлиан РУСЕВ
главен експерт